

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Prif Swyddogion Cynllunio
Penaethiaid Rheoli Datblygu
Cysylltiadau technegol a gweinyddol

17 Hydref 2018

Annwyl Gyfaill

DEFNYDDIO PWERAU GORFODI YN AMSEROL

Mae system rheoli datblygu effeithiol yn galw am gamau gweithredu cymesur ac amserol i gynnal hyder y cyhoedd yn y system gynllunio ond sydd hefyd yn atal datblygiadau a allai danseilio y broses o gyflawn amcanion y cynllun datblygu.

Daeth adolygiad Llywodraeth Cymru o orfodaeth i'r casgliad, er bod y system yn sylfaenol gadarn, gall fod yn anodd i sicrhau camau ystyrlon, ar fyrder yn erbyn unrhyw achos o dorri rheolau cynllunio. Gall y system fod yn ddryslud hefyd ac yn rhwystredig i'r rhai sydd am gydymffurfio, yn enwedig gan y gall y troseddwy'r sydd â gwybodaeth achosi oedi bwriadol drwy ddatgelu bylchau yn y broses bresennol.

Gwnaeth Deddf Gynllunio (Cymru) 2015 newidiadau, gyda'r bwriad o leihau y posibilrwydd o dactegau oedi, i ategu'r gyfres bresennol o bwerau gorfodi sydd ar gael i Awdurdodau Cynllunio Lleol i reoli datblygiadau heb awdurdod a darparu eich Cynlluniau Datblygu Lleol.

Mae Adran 3.6 Polisi Cynllunio Cymru yn glir; mae angen i gamau gorfodi fod yn effeithlon ac amserol. Mae hyn yn golygu y dylai awdurdodau cynllunio lleol ystyried pob dull sydd ar gael iddynt er mwyn sicrhau'r canlyniad a ddymunir. Ym mhob achos dylid trafod gyda pherchennog neu feddiannydd y tir, a allai olygu bod modd dod i delerau ac osgoi camau gorfodi.

Rwyf am dynnu eich sylw at y canllaw yn Adran 14.2 y Llyfryn Rheoli Datblygu, sy'n delio gyda sut y dylid gweithredu'r polisi hwn. Mae paragraff 14.2.5 yn arbennig o ddefnyddiol gan ei fod yn egluro sut y mae trafod gyda'r perchennog neu feddiannydd yn un agwedd o ddelio gydag achos gorfodi ond ni ddylai fod yn achos oedi neu methu â phenderfynu. Wrth edrych ar a yw datblygiad wedi'i awdurdodi dylai awdurdodau benderfynu yn brydlon a oes angen caniatâd cynllunio ai peidio, ac os oes ei angen, a yw'r datblygiad yn dderbyniol.

Parc Cathays • Cathays Park
Caerdydd • Cardiff
CF10 3NQ

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Pe byddai modd gwneud datblygiad heb awdurdod yn dderbyniol, dylid defnyddio Hysbysiadau Rhybudd Gorfodi (EWN) ochr yn ochr â thrafodaethau gyda pherchnogion a meddianwyr. Cyn cyhoeddi EWN, dylid gwneud penderfyniad ffurfiol i fynd ymlaen i gyflwyno Hysbysiad Gorfodi neu gamau ffurfiol eraill os na fydd cais cynllunio ôl-weithredol yn dod i law o fewn yr amserlen a nodwyd. Mae Atodiad 14 y Llawlyfr - Pecyn Gorfodi yn rhoi rhagor o ganllawiau ar ddefnyddio EWNau.

MONITRO GORFODI YN Y FFRAMWAITH CYNLLUNIO PERFFORMIAD

Mae effeithlonrwydd ac amserlenni y camau gorfodi gan yr Awdurdodau Cynllunio Lleol yn cael ei fonitro yn yr Arolwg Chwarterol Rheoli Datblygu, a'i nodi yn y Fframwaith Cynllunio Perfformiad. Cytunwyd i gyflwyno dangosydd perfformiad newydd ar gyfer gorfodi, wedi'i ddatblygu gan Gymdeithas Swyddogion Cynllunio Cymru (POSW), ym mis Mehefin 2017. Dengys y dangosydd perfformiad newydd hwn yr amser y mae'n ei gymryd, mewn dyddiau, i gymryd "camau gorfodi positif", yn ystod y cyfnod adrodd.

Yn dilyn cyflwyno'r dangosydd newydd, rydym wedi derbyn adborth anecdotaidd, yn nodi'r anghysondeb yn y ffordd y caiff yr wybodaeth hon ei chofnodi. Er mwyn bod yn glir, rydym eto wedi cysylltu â'r POSW am eglurhad pellach o sut i ddehongli y dangosydd perfformiad pwysig hwn. Mae diffiniad diwygiedig wedi'i ddarparu gan gydweithwyr POSW - mae wedi'i atodi i'r llythyr hwn, ac wedi'i gynnwys yn ein [Canllawiau i ddangosyddion a thargedau y Fframwaith Perfformiad](#).

NEWIDIADAU EHANGACH I'R FFRAMWAITH CYNLLUNIO PERFFORMIAD

Mewn Cyfarfod rhwng POSW a swyddogion Llywodraeth Cymru ym mis Mehefin 2017, cytunwyd, mewn egwyddor, ar y newidiadau i'r gyfres o ddangosyddion a thargedau y Fframwaith Cynllunio Perfformiad, gan gynnwys y rhai hynny sy'n gysylltiedig â gorfodi, yn amodol ar y gymeradwyaeth derfynol gan Ysgrifennydd y Cabinet dros Ynni, Cynllunio a Materion Gwledig.

Hoffwn gymryd y cyfle hwn i'ch gwneud yn ymwybodol o'r newidiadau hyn i'r dangosyddion a'r targedau, sydd wedi'u cytuno gan Ysgrifennydd y Cabinet, ac sydd eisoes wedi'u cynnwys yn y Fframwaith Cynllunio Perfformiad. Mae perfformiad Awdurdodau Cynllunio Lleol eisoes wedi'u mesur yn erbyn y dangosyddion newydd hyn, a dylech fod yn barod i nodi eich perfformiad yn eu herbyn yn Adroddiadau Perfformiad Blynyddol 2018-19, sydd i'w cyflwyno ym mis Hydref 2019.

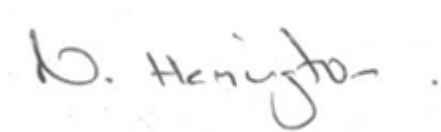
Nid oes angen ichi wneud unrhyw waith ychwanegol i gasglu gwybodaeth ar gyfer y newidiadau hyn, gan bod data digonol eisoes wedi'i gyflwyno i Lywodraeth Cymru. Mae'r newidiadau wedi'u crynhoi yn y tabl isod.

Dangosydd	Newid	Targedau
Adolygiad o'r Cynllun Datblygu Lleol - yr amser rhwng sbarduno Rheoliad 41 a chyflwyno Cytundeb Cyflawni, mewn misoedd	Dangosyddion a thargedau newydd	Da - llai na 12 mis
		Gweddol - rhwng 12 ac 18 mis
		Gwella - mwy na 18 mis
Diwygio'r Cynllun Datblygu Lleol - Oedi ar y cynnydd yn erbyn y prif ddyddiadau fel a amlinellwyd yn y Cytundeb Cyflawni gwreiddiol, mewn misoedd	Dangosydd a thargedau newydd	Da - llai na 3 mis
		Gwella - mwy na 3 mis
Canran y ceisiadau am Gydsyniad Adeilad Rhestredig a benderfynwyd "ar amser"	Targedau newydd	Da - dros 80%
		Gweddol - Rhwng 70 a 80%
		Gwella - llai na 70%
Canran yr achosion gorfodi yr ymchwiliwyd iddynt o fewn 84 diwrnod	Diffiniad newydd (gweler Atodiad A), targedau presennol yn berthnasol	Da - dros 80%
		Gweddol - Rhwng 70 a 80%
		Gwella - llai na 70%
Yr amser a gymerwyd i gymryd "camau gorfodi positif"	Diffiniad newydd (gweler Atodiad A)	Dim targedau wedi'u gosod

Mae dehongliad technegol manwl o holl ddangosyddion a thargedau y Fframwaith Cynllunio Perfformiad, a sut y dylent gael eu mesur, wedi'i nodi [ar ein gwefan](#).

Yn olaf, hoffwn ddiolch i Aelodau'r Gweithgor POSW sydd wedi ein helpu i ddatblygu, gweithredu a chynnal y Fframwaith Cynllunio Perfformiad. Mae'r Fframwaith yn parhau i ddangos ymdrechion y gwasanaeth cynllunio ledled Cymru i ddarparu canlyniadau "creu lle" o safon uchel, er gwaethaf yr amgylchiadau ariannol heriol, ac rwy'n edrych ymlaen at dderbyn mwy o dystiolaeth o hyn yn ein Hadroddiadau Perfformiad Blynyddol, a ddylid eu cyflwyno erbyn 31 Hydref.

Yn gywir

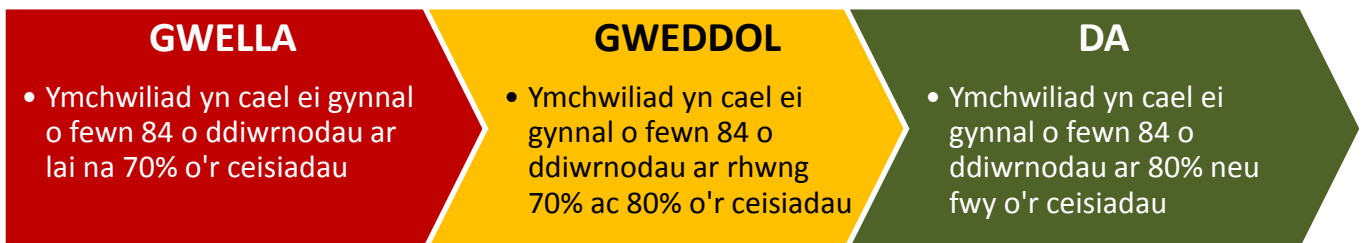
Neil Hemington
Y Prif Gynllunydd
Y Gyfarwyddiaeth Gynllunio
Llywodraeth Cymru

ATODIAD A

DIFFINIADAU DIWYGIEDIG O DDANGOSYDDION GORFODI Y FFRAMWAITH CYNLLUNIO PERFFORMIAD

Cafodd y diffiniadau diwygiedig canlynol i ddangosyddion y Fframwaith Cynllunio Perfformiad ar gyfer archwiliadau Gorfodi, a chatau gorfodi positif, eu cynnig gan Gymdeithas Swyddogion Cynllunio Cymru ar gyfer Is-grŵp Rheoli Datblygu Cymru ym mis Gorffennaf 2018, a'u cymeradwyo gan Ysgrifennydd y Cabinet dros Ynni, Cynllunio a Materion Gwledig.

DANGOSYDD 18. Canran yr achosion gorfodi yr ymchwiliwyd iddynt o fewn 84 diwrnod

45. Pwrpas y dangosydd hwn yw mesur “Cam Ymchwilio” yr holl fathau gwahanol o achosion gorfodi gan gynnwys achosion rhagweithiol, achosion monitro, achosion mewnol (h.y. o ran arall o'r Awdurdod), cwynion am Gynghorydd neu Gyngor Cymuned/Tref neu gwynion gan aelod o'r cyhoedd, p'un a ydynt yn ddiennw neu beidio. Mae hynny'n dilyn y cyngor yn y “Llawlyfr Rheoli Datblygu” ar wneud “penderfyniad cynnar ynglŷn â'r angen am ganiatâd cynllunio, ac os oes angen, ynglŷn â'r cwestiwn a yw'r datblygiad yn dderbynio” (paragraff 14.2.5). Dylid gwneud penderfyniadau cynnar hefyd mewn achosion gorfodi sy'n ymwneud â thir anniben, hysbysebion sydd wedi'u gosod yn anghyfreithlon neu waith heb ganiatâd ar Adeiladau Rhestredig. Nid rhywbeth i'w ystyried pan fydd popeth arall wedi methu yw camau gorfodi mwyach. Ychwanegwyd Arfau Gorfodi newydd (e.e. Hysbysiadau Atal Dros Dro a Hysbysiadau Rhybudd Gorfodi) yn ddiweddar gyda'r bwriad o'u defnyddio i helpu swyddogion gorfodi i ddatrys achosion gorfodi'n gyflym. Mae paragraff 14.2.6 y Llawlyfr Rheoli Datblygu yn cadarnhau hynny trwy ddweud:

“Mae camau gorfodi buan yn golygu bod datblygiad anawdurdodedig yn llai tebygol o sefydlu ei hun a bod yn anodd i'w gywiro. Yn ychwanegol at hyn, bydd angen cadw at y terfynau amser statudol ar gyfer cymryd camau gorfodi”.

46. Bwriedir i'r dangosydd fesur canran yr holl achosion y llwyddir i ymchwilio iddynt o fewn amserlen benodol. Nod hynny yw annog yr awdurdod i ddelio â phob achos gorfodi'n gyflym a sicrhau bod y cyhoedd yn dod i wybod am ganlyniad ymchwiliadau a'r camau y bydd yr Awdurdodau Cynllunio Lleol yn eu cymryd i ddatrys rheol cynllunio sydd wedi'i thorri lle gwelir bod un wedi'i thorri.

47. At ddiben y dangosydd hwn, dyma ddiffiniadau:

- Achos gorfodi: Achos gorfodi yw:
 - i. unrhyw gwynion sy'n ymwneud ag un achos honedig o dorri'r rheolau cynllunio a ddygwyd at sylw'r Awdurdod Cynllunio Lleol gan unrhyw barti (h.y. aelod o'r cyhoedd, Cynghorydd, Cyngor Cymuned neu unrhyw barti o du allan y Cyngor) trwy ba gyfrwng cyfathrebu bynnag, gan gynnwys cwynion di-enw, os mai'r Awdurdod Cynllunio Lleol sy'n gyfrifol am ymchwilio i'r achosion hynny; a
 - ii. unrhyw ymchwiliad gorfodi rhagweithiol gan yr Awdurdod Cynllunio Lleol na chafodd ei gynnal am fod cwyn wedi'i wneud, gan gynnwys achosion sy'n deillio o adrannau mewnol eraill yr Awdurdod.

- Wedi'i ymchwilio: Mae'r Awdurdodau Cynllunio Lleol wedi ystyried y mater sy'n destun sylw'r achos gorfodi, gan ddod i'r casgliad bod un o'r canlyniadau canlynol wedi digwydd a'i fod wedi rhoi gwybod yn ysgrifenedig (yn electronig neu drwy lythyr) i achwynydd am y canlyniad.

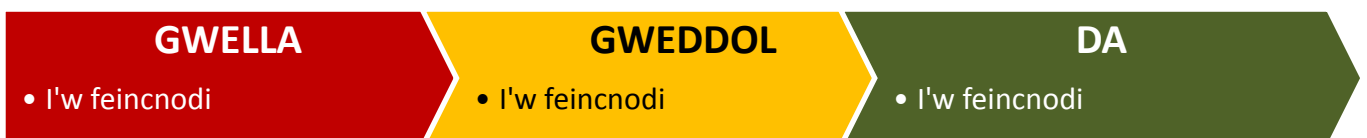
- Canlyniadau Ymchwiliad:
 - i. nad oes unrhyw reolau cynllunio wedi'u torri neu nad oes unrhyw reol yn cael ei thorri bellach;
 - ii. mae rheol wedi'i thorri ond mae'r Awdurdod Cynllunio Lleol wedi penderfynu'n ffurfiol na fyddai cymryd camau gorfodi cynllunio yn fuddiol;
 - iii. bod rheol wedi'i thorri ac y byddai cymryd camau gorfodi yn fuddiol a bod yr Awdurdod Cynllunio Lleol wedi penderfynu rhoi hysbysiad Gorfodi (gan gynnwys Hysbysiad Rhybudd Gorfodi, Hysbysiad Torri Amod, Hysbysiad Gorfodi Adeilad Rhestredig neu Hysbysiad sy'n Gofyn am Gadw Tir yn Briodol) neu erlyn tramgwyddwr mewn achosion lle bo cynnal gwaith heb awdurdod yn dramgwydd (e.e. hysbysebion, gwaith ar adeilad rhestredig, gwaith ar goed gwarchoddedig ac ati); neu
 - iv. bod cais cynllunio dilys (gan gynnwys NMA, Gollwng Amodau, Tystysgrif Cyfreithlondeb, Hysbysebion a cheisiadau Adeilad Rhestredig) i gadw'r datblygiad neu i unioni'r tramgwydd ar y safle wedi dod i law.

- Y Tramgwydd: Mae tramgwydd yn cynnwys tir anniben ac unrhyw waith a wnaed heb ddilyn y drefn briodol ar gyfer hysbysu neu ofyn am ganiatâd neu gydsyniad. I bob pwrpas, cymerir ei fod yn golygu unrhyw fater gorfodi ym maes cynllunio a ddaw o dan gwmpas Deddf Cynllunio Gwlad a Thref (1990), Deddf Gynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990 a Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Rheoli Hysbysebion) 1992.

- Penderfynu a yw'n fuddiol: Pan fydd penderfyniad wedi'i wneud yn achos canlyniad ii neu iii uchod bod cymryd camau gorfodi'n fuddiol, penderfyniad ffurfiol yr Awdurdod Cynllunio Lleol fydd hwn, yn unol â'i gyfansoddiad/cynllun dirprwyo. Nid penderfyniad anffurfiol y swyddog gorfodi sy'n ymchwilio mohono, os nad yw'r penderfyniad wedi'i ddirprwyo iddo.

48. O ran y dyddiadau sydd i'w cofnodi mewn cysylltiad â'r dangosydd hwn, mae'r cloc yn dechrau ar y diwrnod (gwaith cyntaf) pan agorir achos rhagweithiol neu y daw cwyn gorfodi i law'r Awdurdodau Cynllunio Lleol oddi wrth achwynydd neu drwy Gynghorydd neu gorff/adran/person arall. Gallai ddod trwy lythyr, e-bost neu alwad ffôn, ond anogir Awdurdodau Cynllunio Lleol i sicrhau cysondeb o ran derbyn gwybodaeth am dramgwyddau trwy ganiatáu i bobl eu cyflwyno'n electronig. Bydd y cloc yn stopio ar gyfer y 'cam ymchwilio' hwn pan fydd yr Awdurdod Cynllunio Lleol 'wedi ymchwilio' i achos gorfodi, fel y'i diffinnir ym mharagraff 48 uchod.
49. Wrth gofnodi'r Dangosydd, dylid defnyddio'r dyddiad 'wedi ymchwilio'. O'r herwydd, o ran cyfrif nifer yr Achosion Gorfodi sydd â 'dyddiad wedi ymchwilio' sydd o fewn y cyfnod a bennwyd, dylid cofnodi'n gyntaf nifer yr achosion yr ymchwiliwyd iddynt mewn llai nag 84 diwrnod ac yn ail, nifer yr achosion yr 'ymchwiliwyd' iddynt mewn 84 diwrnod a mwy.
50. Os nad oes 'achwynydd' (h.y. ymchwiliad rhagweithiol neu fod adroddiad yn dod i law oddi wrth adran arall yn yr Awdurdod), bydd y cloc yn stopio pan fydd yr ACLI yn dod i'r casgliad bod un o'r canlyniadau uchod wedi digwydd (gweler paragraff 48) a'i fod wedi cofnodi hynny ar ffeil/cofnod yr achos.
51. Os bydd Awdurdod Cynllunio Lleol yn dod i'r casgliad bod canlyniad i neu ganlyniad ii wedi digwydd, ni chaiff y penderfyniad ei gofnodi (h.y. ni chofnodir dyddiad) at ddiben Dangosydd 19 (Dangosydd Camau Cadarnhaol).
52. Pan ddaw cais cynllunio i law sy'n cynnig cadw'r datblygiad cyn i ACLI gwblhau'r cam ymchwilio, ystyrir bod y cam ymchwilio wedi cau ar dyddiad y daw cais cynllunio dilys i law.
53. Mewn achosion lle gwelir nad yw'r rheolau cynllunio'n cael eu torri bellach cyn i'r ACLI gwblhau'r cam ymchwilio, bernir bod y cam ymchwilio wedi cau ar y dyddiad yr hysbysir yr achwynydd yn ysgrifenedig nad yw'r rheolau cynllunio'n cael eu torri bellach neu yn achos achosion rhagweithiol/di-enw, y dyddiad pan fydd yr ACLI yn gweld nad yw'r rheolau cynllunio'n cael eu torri bellach.
54. Os penderfynir bod achos o dorri rheol cynllunio'n fuddiol o dan ganlyniad iii neu os oes cais am ganiatâd cynllunio wedi'i wneud o dan ganlyniad iv, bydd y cloc yn cychwyn mewn perthynas â Dangosydd 19.

DANGOSYDD 19. Amser a gymerir, ar gyfartaledd, i gymryd camau gorfodi cadarnhaol mewn achos pan gadarnhawyd bod y rheolau cynllunio wedi'u torri

55. Pwrpas y dangosydd yw mesur yr amser a gymerir i gymryd camau o ryw fath mewn Achos Gorfodi lle penderfynwyd bod y tramgwydd yn fuddiol neu yr amser a gymerir i Awdurdod Cynllunio Lleol benderfynu ar gais a gyflwynwyd i geisio unioni tramgwydd. Y 'Cam

Cadarnhaol' yw'r cyfnod sy'n dilyn cam ymchwilio mewn achos gorfodi, ond ni fydd Awdurdod Cynllunio Lleol yn ei gofnodi oni cheir canlyniad (iii) a (iv) paragraff 48. Ni fydd y dangosydd yn cofnodi felly ond yr achosion y penderfynwyd eu bod yn 'fuddiol' yn Nangosydd 18 o dan ganlyniad (iii) paragraff 48 neu'r achosion hynny lle bo cais cynllunio wedi dod i law cyn i benderfyniad gael ei wneud (yn unol â chanlyniad (iv), paragraff 48 Dangosydd 18).

56. At ddiben y dangosydd hwn, dyma ddiffiniadau:

- Camau Cadarnhaol: Mae'r Awdurdod Cynllunio Lleol wedi dod i'r casgliad bod un o'r canlyniadau canlynol wedi digwydd a'i fod wedi hysbysu'r achwynydd amdano yn ysgrifenedig (yn electronig neu drwy lythyr).
- Canlyniadau Camau Cadarnhaol:
 - i. Cafwyd penderfyniad ffurfiol bod tramgwydd yn fuddiol ond bod trafod anffurfiol wedi hynny yn golygu nad yw'r rheol yn cael ei thorri bellach;
 - ii. Rhoi Hysbysiad Gorfodi. Mae Hysbysiad Gorfodi'n cynnwys Hysbysiad Stop, Hysbysiad Torri Amodau, Hysbysiad Rhybudd Gorfodi, Hysbysiad Tir Anniben (adran 215 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990), unrhyw fath o Hysbysiad Gorfodaeth ar gyfer Adeilad Rhestredig, Hysbysiad Amnewid Coed, Hysbysiad Amnewid Perthi neu Hysbysiad Cwblhau ond nid yw'n cynnwys Hysbysiad Tramgwyddo Cynllunio, Hysbysiad Adran 330 (o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990), Hysbysiad Stop Dros Dro neu Archeb Gwybodaeth;
 - iii. Rhoddir caniatâd cynllunio wedyn trwy gais neu apêl gorfodi;
 - iv. Bod erlyniad wedi'i ddwyn (bernir mai dyddiad clywed yr achos am y tro cyntaf yw dyddiad y 'cam cadarnhaol'); neu
 - v. Camau uniongyrchol gan yr Awdurdod yn golygu nad yw'r rheol yn cael ei thorri mwyach.

57. Mesurir Cam Cadarnhaol achos Gorfodi o dyddiad cofnodi diwedd y cyfnod 'ymchwilio' (gweler paragraff 48 uchod) hyd y dyddiad y bydd un o'r canlyniadau a restrir uchod yn digwydd (gweler paragraff 56).

58. Cyfrifir cyfartaledd yr Awdurdod Cynllunio Lleol trwy adio cyfanswm y dyddiau a gymerir i gymryd camau gorfodi cadarnhaol ar gyfer pob achos gorfodi sydd â dyddiad 'cam cadarnhaol' sydd o fewn y cyfnod cofnodi, a'i rannu â chyfanswm yr achosion y penderfynwyd y byddai cymryd camau gorfodi yn gam buddiol i'w gymryd neu lle bo cais wedi'i gyflwyno i geisio unioni'r tramgwydd'.

59. Cyfrifir yr 'amser a gymerir ar gyfartaledd' ar gyfer achosion lle cymerir camau cadarnhaol yn ystod y flwyddyn trwy adio cyfartaledd y pedwar chwarter, a rhannu'r cyfanswm â phedwar. Amcanol yw'r ffigur yn y Tabl Fframwaith Perfformiad, a mater i'r ACLI yw darparu ffigur manylach yn ei Adroddiad Perfformiad Blynyddol trwy ddangos cyfanswm yr achosion y barnwyd eu bod yn fuddiol bob blwyddyn, gan ddangos cyfanswm yr amser a gymerwyd i gymryd camau cadarnhaol mewn cysylltiad â'r achosion hynny, a rhannu cyfanswm yr amser â chyfanswm yr achosion.

60. Mae canlyniad (i) yn ymwneud â'r trafod anffurfiol sy'n digwydd fel nad yw rheol yn cael ei thorri bellach. Defnyddir hyn i fesur yr achosion hynny lle mae penderfyniad eisoes wedi'i wneud bod achos yn 'Fuddiol' o dan Ddangosydd 18 (fel y'i diffinnir ym mharagraff 48) a bod y trafod rhwng yr ACLI a'r tramgwyddwr wedi arwain at sicrhau nad yw'r rheol cynllunio yn cael ei thorri bellach, hynny heb fod angen cyhoeddi Hysbysiad Gorfodi. Ni chaiff y canlyniad hwn ei ddefnyddio i fesur yr achosion hynny lle bu trafod anffurfiol o dan Ddangosydd 18 cyn bod penderfyniad yn cael ei wneud bod achos yn fuddiol.